

Міністерство освіти і науки України
Кафедра політичних наук і права
Рада молодих вчених Університету Ушинського
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і
молодих вчених

VI Всеукраїнська науково-практична конференція
студентів та
молодих вчених
«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО
РОЗВИТКУ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»
22 травня 2026 року

м. Одеса

УДК: 32+316]-043.86:3.073(477)

C91

Рекомендовано до друку рішенням

Вченої ради ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 15 від 26 червня 2026 року)

Рецензенти:

Коч С. В., доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Гедікова Н. П., доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

C91 «Сучасні виклики соціально-політичного розвитку: політико-правові та соціально-економічні виміри» [Електронний ресурс] : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (м. Одеса, 22 травня 2026 р.) / за заг. ред. д. політ. н. С. М. Наумкіної, к. політ. н. С. А. Дмитрашко, к. пол. н. І. І. Пронози. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2026. 266 с.

22 травня 2026 року у ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» проведено VI Всеукраїнську науково-практичну конференцію студентів та молодих вчених, в якій взяли участь представники закладів вищої освіти України, студенти, магістри, аспіранти та докторанти, представники дипломатичної служби України. До збірника увійшли тези доповідей з актуальних питань політичного процесу України та світу, міжнародних відносин та дипломатії. Видання адресоване науковим та науково-педагогічним працівникам закладів вищої освіти, студентам, магістрам, аспірантам, докторантам та всім, хто цікавиться питаннями політичної науки, дипломатії, права та філософії.

© автори тез

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2026

	НЕРІВНІСТЬ ТА ПОЛІТИКА ПЕРЕРОЗПОДІЛУ	
Наумкіна Світлана Ніколаєва— Домбровська Марія	СТІЙКІСТЬ (RESILIENCE) ЯК НОВА ПАРАДИГМА СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ КРИЗ	182
Полуяктова Ольга Чернишев Олександр	ФАКТОРИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ В УКРАЇНІ	186

НАПРЯМ 3

КУЛЬТУРНА ТА ОСВІТНЯ ДИПЛОМАТІЯ ЯК ЧИННИКИ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ УКРАЇНИ В СВІТІ

Винниченко Марія	КУЛЬТУРНИЙ ВИМІР СТРАТЕГІЇ «GLOBAL IRELAND» ЯК ОРІЄНТИР ДЛЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ УКРАЇНИ: ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ	190
Кохно Софія	МАСОВО-КОМУНІКАЦІЙНІ ПОДІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ІМІДЖУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	195
Музиченко Ганна	ОСВІТНЯ ДИПЛОМАТІЯ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ ТРАНСФОРМАЦІЇ ВІДНОСИН УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ АЗІЇ	200
Піскун Катерина	КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ SOFT POWER ДЕРЖАВИ	205
Pronoza Inna Skliar Ihor	POLITICAL CULTURE AS AN INSTRUMENT OF CULTURAL DIPLOMACY IN THE MODERN STATE	209
Семотюк Анна	РОЛЬ МАСОВО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ У ПРОМОЦІЇ УКРАЇНИ: KEYС EUROVISION 2022–2023	212

НАПРЯМ 4

СОЦІОКУЛЬТУРНІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ: ФІЛОСОФСЬКІ, СОЦІОЛОГІЧНІ ТА УПРАВЛІНСЬКІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ

ОСВІТНЯ ДИПЛОМАТІЯ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ ТРАНСФОРМАЦІЇ ВІДНОСИН УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ АЗІЇ

Музиченко Ганна В'ячеславівна,

доктор політичних наук, професор,
професор кафедри політичних наук і права,
Університет Ушинського, м. Одеса

Геополітична ситуація середини 2020-х років зумовила необхідність фундаментального перегляду зовнішньої політики України, яка відійшла від традиційної євроатлантичної орієнтації на користь більш диверсифікованої «азійської стратегії». Це пояснюється сукупністю безпекових, економічних і системних чинників. По-перше, повномасштабна війна продемонструвала обмеженість виключно європейського вектора в питаннях швидкої економічної модернізації та відбудови, що актуалізувало потребу у залученні додаткових центрів сили. По-друге, країни Азії концентрують значну частину світового економічного зростання, інноваційного потенціалу та інвестицій, що робить їх критично важливими партнерами для післявоєнної реконструкції України. По-третє, перехід до поліцентричної міжнародної системи стимулює Україну до формування багатовекторної зовнішньої політики, спрямованої на розширення міжнародної суб'єктності [Див.: 2].

У цьому контексті освітня та наукова співпраця стала не просто складовою культурного обміну, а основним інструментом м'якої сили [1] та наріжним каменем національної безпеки. Вона дозволяє Україні інтегруватися у глобальні мережі знань, забезпечувати збереження людського капіталу та створювати довгострокові інституційні зв'язки з ключовими партнерами в Азії. «Азійська стратегія» не означає відмову від євроатлантичного курсу, а є його логічним доповненням у напрямі диверсифікації зовнішньополітичних ресурсів і зміцнення позицій України у глобальному просторі.

У межах цього процесу можна виділити кілька моделей співпраці, що відображають різні стратегії азійських партнерів України.

Японія: модель високотехнологічної освітньої реконструкції. Співробітництво з Японією демонструє приклад інтеграції освіти у безпекову політику. Підтримка українського освітнього сектору розглядається Токіо як елемент ширшої стратегії підтримки міжнародного правопорядку та стабільності. Підписана у 2024 році довгострокова угода заклала основу для системного партнерства, яке поєднує технології, інфраструктуру та підготовку кадрів.

Японська допомога еволюціонувала від кризових заходів до створення «цифрової безперервності» освіти. Оснащення шкіл інтегрованими цифровими середовищами, використання VR-технологій у навчанні та підключення до хмарної інфраструктури фактично інтегрують українську освітню систему в глобальні технологічні мережі. Паралельно розвивається університетська співпраця, включно зі спільними програмами та дослідницькими лабораторіями у високотехнологічних галузях. Спільна магістерська програма між Токійським університетом і КНУ ім. Шевченка у сфері міського планування та структурної стійкості стала прикладом академічної дипломатії нового типу.

Таким чином, Японія реалізує модель, у якій освітня дипломатія поєднує відновлення інфраструктури, трансфер технологій та довгострокову інтеграцію України в інноваційні екосистеми.

Південна Корея: індустріально-орієнтована освітня модель. На відміну від Японії, яка акцентує на технологіях і науковій співпраці, Південна Корея фокусується на розвитку людського капіталу для майбутньої економіки України. Основним інструментом стає підтримка професійної освіти (VET), спрямованої на підготовку фахівців для промисловості та інфраструктурних проєктів.

Створення спільних центрів професійної підготовки та впровадження освітніх програм у сфері «зеленої енергетики» і високоточного виробництва демонструє прагнення Кореї сформувати кадри, які в майбутньому забезпечуватимуть функціонування інвестиційних проєктів. Водночас через

освітні програми для державних службовців відбувається трансфер моделей цифрового врядування, що зміцнює інституційну спроможність української держави. Ключовим прикладом є: Корейсько-український центр професійної підготовки у Бучі, а також спеціалізована магістерська програма «Digital reconstruction / Smart City», яка реалізується на базі КНУ ім. Тараса Шевченка у співпраці з корейськими університетами та KOICA. Ця модель інтегрує освіту з підготовкою кадрів для майбутніх інфраструктурних проєктів (атомна енергетика, транспорт, smart cities). Ця модель ілюструє, як освітня дипломатія може виступати інструментом поєднання підготовки кадрів із довгостроковою економічною присутністю держави-партнера.

Китай: модель обмеженої співпраці та стратегічного балансування. Відносини між Україною та Китайською Народною Республікою (КНР) у сфері освіти протягом цього періоду є найскладнішим дипломатичним кейсом в «азійській стратегії» України. Якщо співпраця з Японією та Південною Кореєю ґрунтується на цінностях, то відносини з Китаєм залишаються в рамках «кризового прагматизму». Незважаючи на стратегічне партнерство Пекіна з Москвою, освітні зв'язки між Києвом і Китаєм не були повністю розірвані, хоча й зазнали глибоких структурних змін.

З 2022 року освітня дипломатія Китаю щодо України опинилася в пастці його політики «проросійської нейтральності». З одного боку, Китай продовжує визнавати територіальну цілісність України, що дозволяє підтримувати офіційні міжурядові угоди, зокрема Угоду про співпрацю в галузі освіти, термін дії якої був продовжений наприкінці 2024 року. З іншого боку, інтенсифікація військово-технічного партнерства між Російською Федерацією та Китаєм у 2025 році змусила українську сторону запровадити суворі протоколи безпеки щодо спільних наукових розробок.

Найбільш чутливою сферою залишається співпраця у високотехнологічному та аерокосмічному секторах. У 2024 році Україна офіційно призупинила кілька спільних проєктів з китайськими університетами в

аерокосмічній галузі (зокрема з Харбінським технологічним інститутом) через побоювання щодо реекспорту технологій до Російської Федерації.

КНР продовжує активно запрошувати українських вчених (зокрема в галузі матеріалознавства та зварювання) до своїх дослідницьких центрів, пропонуючи гранти, які вдсятеро перевищують внутрішнє фінансування в Україні. Українська дипломатія розглядає це як форму «тихого відтоку мізків» і намагається реструктурувати ці контакти в короткострокові онлайн-консультації.

Отже, китайський напрям ілюструє, що освітня дипломатія може функціонувати навіть у складних політичних умовах як інструмент обмеженого, але стратегічно необхідного діалогу.

Підсумовуючи зазначимо, що освітня дипломатія України в сучасних умовах трансформувалася з допоміжного гуманітарного інструменту у стратегічний компонент зовнішньої політики, що поєднує безпековий, економічний та комунікаційний виміри. Теоретично вона спирається на концепції «м'якої сили» та «knowledge diplomacy», які дозволяють розглядати освіту як механізм формування довгострокових партнерств і міжнародного впливу. У цьому контексті освітня дипломатія реалізує три ключові функції: збереження людського капіталу, трансфер технологій і проектування позитивного образу держави.

Практичний аналіз співпраці України з Японією, Південною Кореєю та Китаєм підтверджує ефективність цієї моделі. Японія реалізує високотехнологічний підхід, інтегруючи освіту в процеси цифрової реконструкції та інноваційного розвитку; Південна Корея використовує освіту як інструмент підготовки кадрів для економічного відновлення; тоді як Китай демонструє складний формат керованої співпраці в умовах геополітичної напруги.

Узагальнено це свідчить про перехід України від моделі експорту освітніх послуг до стратегії комплексної взаємодії, в якій освіта виступає інструментом

зміцнення міжнародної суб'єктності та формування нової архітектури відносин із країнами Азії.

У середньостроковій перспективі (до 2030 року) можна прогнозувати подальшу інституціоналізацію освітньої дипломатії України як окремого напрямку зовнішньої політики, із розширенням мережі міжуніверситетських альянсів та спільних дослідницьких центрів у країнах Азії. Ймовірно посилиться інтеграція освіти з інноваційними та безпековими стратегіями, зокрема у сферах цифрових технологій, кібербезпеки та зеленої енергетики. У результаті освітня дипломатія може стати одним із ключових факторів довгострокового відновлення України та її закріплення як активного суб'єкта міжнародних відносин.

Список використаних джерел:

1. Knight, J. 2015. The potential of Knowledge Diplomacy. Higher Education and International Relations' in L. Weimer. A Wealth of Nations. EAIE. Amsterdam, the Netherlands, pp 37-45. URL: https://www.researchgate.net/profile/Jane-Knight/publication/350671487_The_potential_of_knowledge_diplomacy_Higher_education_and_international_relations/links/6193080f61f09877209f7bd5/The-potential-of-knowledge-diplomacy-Higher-education-and-international-relations.pdf
2. Перепелиця Г. М. Україна – Росія: війна в умовах співіснування : монографія. Київ : Видавничий дім «Стилос», 2015. 880 с. URL: <https://ir.library.knu.ua/handle/15071834/11906>

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ УНІВЕРСИТЕТУ
УШИНСЬКОГО
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ,
АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ І МОЛОДИХ
ВЧЕНИХ**

**VI Всеукраїнська науково-практична конференція студентів та
молодих вчених
«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ:
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»**

м. Одеса, 22 травня 2026 року

**Матеріали друкуються в авторській редакції.
Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр, прізвищ
тощо несуть автори.**